

การพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการ
อาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม*
ACTIVE PUBLIC – PRIVATE PARTNERSHIPS DEVELOPMENT FOR
VOCATIONAL EDUCATION IN INDUSTRIAL TRADES' AREA
OF STUDY

สมพร ปานดำ

Somporn Pandam

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

Office of Vocational Education Commission, Ministry of Education, Thailand

E-mail: pandam2178@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม และ 2) พัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม กระบวนการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ โดยมีผลการวิจัยและมีข้อค้นพบ ดังนี้ 1) ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม พบว่า ในภาพรวมสภาพการดำเนินงานยังไม่เป็นตามความต้องการที่คาดหวัง โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.64) ในขณะที่ค่าเฉลี่ยความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.55) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ทุกรายการ (PNI = 0.422) โดยมีค่าพิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.417 – 0.423 2) ผลการกำหนดแนวทางและกลไกการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ค้นพบ แนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 33 แนวทาง และ กลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 72 กลไก

---

* Received 8 June 2020; Revised 22 June 2020; Accepted 11 July 2020

ตามองค์ประกอบของแนวคิดเชิงระบบ ประกอบไปด้วย 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 14 แนวทาง และ 38 กลไก 2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 17 แนวทาง และ 28 กลไก และ 3) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 2 แนวทาง และ 6 กลไก

คำสำคัญ: ความร่วมมือกับภาคประกอบการ, การจัดการอาชีวศึกษา, เจริญรุก

Abstract

This article was research and development using mixed method between quality and quantitative approach. The objective of the study were 1) to study the need assessment of active public – private partnerships development for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study and 2) to develop the active public – private partnerships for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study. There were 2 main process of the research implementation which were relevant to the objectives. The research findings were as follow: 1) The study of operating condition and the need of active public – private partnerships for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study development revealed the overall of degree of success was not conformed with the overall of importance. Means of the overall degree of success was at moderate level ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.64) while means of the overall importance was at the highest level ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.55). The priority needs index was indicated that there were the needs for the active public – private partnerships for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study at all aspect (PNI = 0.422). Range of the priority needs index was between 0.417 to 0.423. 2) The result of the active public – private partnerships for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study’s development revealed 33 practices and 72 mechanism of the active public – private partnerships for vocational education in Industrial Trades’ Area of Study’s development according to the system approach: 1) there were 19 practices and 38 mechanisms for input. 2) there were 17 practices and 28 mechanisms for process and 3) there were 2 practices and 6 mechanisms for output. vocational education in Industrial Trades’ Area of Study’s development approaches.

Keywords: Public – Private Partnerships, Vocational Education, Active

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ปรับหลักสูตรการศึกษาใหม่ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา เศรษฐกิจ ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ใหม่ของประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการผลิต กำลังคนในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีซึ่งเทคโนโลยีในการ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ มีการ ดำเนินการหลายหน่วยงานโดย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนด้านต่าง ๆ ของประเทศเพื่อเปลี่ยนแปลงจากภาคการผลิตไปสู่การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ หนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศคือ การจัดการ ศึกษาเพื่อเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่ม ศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ รองรับนโยบายประเทศไทย 4.0 (ธนาคาร คຸ່ມภິຍະและคณะ, 2563) ในการพัฒนาอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษาไทยนั้น

การจัดการเรียนการสอน ระบบทวิภาคีคือกระบวนการสำคัญในการผลิตกำลังคนและ แรงงานที่มีทักษะฝีมือ (ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, 2558) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการศึกษาวิชาชีพแนวทาง ที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดการหลักสูตร การเรียน การสอน การวัดและ ประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียน ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิต และพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบ รวมกันได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551) ถึงแม้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี เป็นจุดเน้นที่สำคัญประการหนึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ ที่ 12 และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดมาตรฐาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ใช้เป็นแนวทาง ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) อย่างไรก็ตามในการ จัดการอาชีวศึกษา ยังพบปัญหาหลายด้าน ดังที่ปรากฏในรายงานเรื่อง การปฏิรูปอาชีวศึกษา ของประเทศไทย ประเด็นปัญหาคุณภาพพระบออาชีวศึกษาภาคปรกติ อาทิ 1) ระบบอาชีวศึกษา ไทยไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ เนื่องจากขาดการพิจารณาความ ต้องการของสถานประกอบการและขาดระบบฐานข้อมูลตลาดแรงงานที่จะสามารถนำมาช่วง วางแผนการผลิตกำลังคน 2) อาจารย์อาชีวศึกษาส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในสถาน

ประกอบการ จึงไม่มีทักษะที่จะต้องใช้ในสถานประกอบการจริง 3) ระบบอาชีวศึกษาไทยขาดแคลนทรัพยากรอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์และวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นต้น (ณัฐสิฏ์ รัชเกียรติวงศ์, 2561) จากข้อมูลที่สำคัญข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในการดำเนินงานตามระบบทวิภาคีให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักความร่วมมือ สถานศึกษา และสถานประกอบการนำไปใช้ในการจัดการอาชีวศึกษา ผลิตบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน มาใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาได้อย่างแท้จริง พร้อมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการในการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
2. เพื่อพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยพัฒนาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยและรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการในการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการในการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อ.ศ.) ประเภทอุตสาหกรรม 16 กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 181 คน ผู้แทนสถานศึกษา จำนวน 146 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 334 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยกร่างแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 10 คน

3. สอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อยืนยันร่างแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทน อ.กรอ.อศ. ประเภทอุตสาหกรรม และผู้แทนสถานศึกษา จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

1. สนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรมโดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการอาชีวศึกษา ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปีประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทน อ.กรอ.อศ. ประเภทอุตสาหกรรม รวมจำนวน 9 คน

2. ยืนยันกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการ ในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 15 คน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ได้นำเสนอออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็นรายด้าน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI modified แล้วนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานและความต้องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

รายการ	สภาพการดำเนินงาน(D)			ความต้องการพัฒนา (I)			PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)								
1. ด้านนโยบายและกฎหมาย	3.15	0.62	ปานกลาง	4.51	0.54	มากที่สุด	0.432	1
2. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา	3.14	0.64	ปานกลาง	4.49	0.51	มากที่สุด	0.427	2
3. ด้านครูนิเทศครูผู้สอน	3.20	0.67	ปานกลาง	4.54	0.52	มากที่สุด	0.417	4
4. ด้านสถานประกอบการ	3.23	0.68	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.422	3
5. ด้านผู้เรียน								
5. อาชีวศึกษาและผู้ปกครอง	3.33	0.68	ปานกลาง	4.65	0.48	มากที่สุด	0.394	6
6. ระดมทรัพยากร	3.23	0.64	ปานกลาง	4.53	0.56	มากที่สุด	0.404	5
เฉลี่ยรวม	3.21	0.63	ปานกลาง	4.55	0.50	มากที่สุด	0.417	
ด้านกระบวนการ (Process)								
1. ด้านการจัดการองค์กร	3.09	0.62	ปานกลาง	4.49	0.55	มาก	0.452	1
2. ด้านหลักสูตร	3.11	0.60	ปานกลาง	4.49	0.56	มาก	0.445	2
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.23	0.68	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.426	3
4. ด้านมาตรการจูงใจ	3.23	0.64	ปานกลาง	4.56	0.56	มากที่สุด	0.409	5
5. ด้านการสื่อสาร	3.34	0.74	ปานกลาง	4.66	0.48	มากที่สุด	0.393	6
6. ด้านการนิเทศติดตาม และประเมินผล	3.21	0.66	ปานกลาง	4.53	0.58	มากที่สุด	0.411	4
เฉลี่ยรวม	3.20	0.66	ปานกลาง	4.56	0.54	มากที่สุด	0.423	
ด้านผลผลิต (Output)								
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	3.16	0.62	ปานกลาง	4.52	0.56	มากที่สุด	0.433	1
2. ด้านคุณภาพความร่วมมือกับภาคประกอบการ	3.23	0.65	ปานกลาง	4.55	0.57	มากที่สุด	0.409	2
เฉลี่ยรวม	3.20	0.64	ปานกลาง	4.54	0.54	มากที่สุด	0.419	

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.417 และเมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้วพบว่ามีความจำเป็นและต้องการพัฒนาสูงสุดเป็นลำดับแรก คือด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (PNI = 0.432) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (PNI = 0.427) และด้านสถานประกอบการ (PNI = 0.422) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในด้านกระบวนการ(Process) โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.423 โดยรายการที่เห็นว่ามีค่าจำเป็นและต้องการพัฒนาสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านการจัดการองค์กรและการบริหารจัดการ (PNI = 0.452) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร (PNI = 0.445) และด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.426) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในด้านผลผลิต (Output) โดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.419 โดยรายการที่เห็นว่ามีค่าจำเป็นและต้องการพัฒนาสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน (PNI = 0.433) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก (PNI = 0.409) ตามลำดับ

2. ผลการกำหนดแนวทางและกลไกการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ค้นพบ แนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 44 แนวทาง และ กลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 72 กลไก ตามองค์ประกอบของแนวคิดเชิงระบบ ดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 19 แนวทาง ประกอบไปด้วย

2.1.1 รัฐบาลควรมีนโยบายในการสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม โดยมีกลไกดังนี้

2.1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรกำหนดนโยบายของให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการอาชีวศึกษาและความต้องการของภาคประกอบการอุตสาหกรรม

2.1.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายตอบสนองผู้ประกอบการตลอดจนกำหนดรูปแบบของความร่วมมือที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

2.1.1.3 กำหนดกรอบเวลาปฏิบัติ มีตัวชี้วัดความก้าวหน้า และลักษณะผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

2.1.1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการจากกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับภาคประกอบการอุตสาหกรรม

2.1.2 ออกกฎหมาย ข้อบัญญัติ กฎเกณฑ์และระเบียบเพื่อให้กลไกการดำเนินงานของการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับภาคประกอบการอุตสาหกรรมมีความสะดวก คล่องตัว โดยมีกลไกดังนี้

2.1.2.1 ตรากฎหมายและพระราชบัญญัติส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประกอบการ

2.1.2.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาให้เหมาะสม

2.1.2.3 กำหนดบทบาทและแบ่งภาระความรับผิดชอบในการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจนตามระดับและประเภทการศึกษา สอดคล้องกับลักษณะสถานประกอบการ

2.1.3 ขับเคลื่อนการนำนโยบาย วิสัยทัศน์ สู่การปฏิบัติ โดยมีกลไก คือ กำหนด กลยุทธ์และวิธีการจัดการอาชีวศึกษา

2.1.4 วางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงาน โดยมีกลไกดังนี้

2.1.4.1 กำหนดมาตรการบังคับให้ภาคประกอบการแจ้งความต้องการแรงงานในแต่ละสาขาอาชีพผ่านระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตกำลังคน

2.1.5 พัฒนามาตรฐานกำลังคนอาชีวศึกษา ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี โดยมีกลไกดังนี้

2.1.5.1 เพิ่มจำนวนผู้เรียนในสาขาวิชาที่ตอบสนองการผลิตและบริการในกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก

2.1.5.2 ให้ทุนการศึกษาสำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของอุตสาหกรรมหลัก

2.1.5.3 ขอความร่วมมือภาคเอกชนร่วมให้ทุนการศึกษา

2.1.6 กำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและ ภาคประกอบการอุตสาหกรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และการลงทุน รวมทั้งแผนและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นจากความร่วมมือ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.6.1 มีการลงนามบันทึกความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับภาคประกอบการภาคอุตสาหกรรม

2.1.6.2 จัดทำคู่มือ/ข้อตกลงเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา

2.1.6.3 จัดให้มีความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา
แบบรายปี แบบระยะ 3 – 5 ปี เป็นต้น

2.1.7 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษากับ
ภาคประกอบการอย่างเป็นระบบ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.7.1 พัฒนาศักยภาพทางการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา

2.1.7.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสร้าง
ความสัมพันธ์กับภาคประกอบการอุตสาหกรรม

2.1.8 ขยายเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษากับภาค
ประกอบการอุตสาหกรรมเชิงรุก โดยมีกลไกดังนี้

2.1.8.1 จัดตั้งหน่วยงานประสานงานและแต่งตั้งบุคคล

2.1.8.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือบนพื้นฐานของความ
พร้อม ความเข้าใจ

2.1.9 ควบคุม กำกับ ติดตามการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ
โดยมีกลไกดังนี้

2.1.9.1 ควบคุม กำกับ ติดตามการจัดการอาชีวศึกษาอย่าง
เป็นระบบ

2.1.9.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2.1.10 พัฒนาครูนิเทศ ครูผู้สอน อาชีวศึกษา ทั้งด้านคุณภาพ
และปริมาณ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.10.1 กำหนดมาตรฐาน ครูนิเทศ และครูผู้สอน

2.1.10.2 จัดสรรอัตรากำลังครูนิเทศ และครูผู้สอนให้
เพียงพอ

2.1.10.3 พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์งานเพื่อพัฒนา
รายวิชา และพัฒนาแผนการฝึกอาชีพ

2.1.10.4 ปรับบทบาทและหน้าที่ของครูนิเทศและครูผู้สอน
เป็น “ผู้อำนวยการควบคุมการการเรียนรู้”

2.1.10.5 พัฒนาวิชาชีพในสถานประกอบการที่ร่วมจัดการ
อาชีวศึกษาผ่านโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1.11 ส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการกำกับ
ติดตามการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนใน
สถานประกอบการ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.11.1 มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศ ติดตาม การจัดทำชีวิตศึกษา การจัดการเรียนการสอน และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1.11.2 กำหนดให้ครูใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนการสอน

2.1.12 เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ติดต่อประสานงานกับสถาน ประกอบการ โดยมีกลไกติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการ จัดการอาชีวศึกษา (Communication) โดยใช้บุคลากร เครื่องมือ ช่องทาง และ วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ

2.1.13 สถานประกอบการตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดการ อาชีวศึกษา โดยมีกลไกสร้างความตระหนัก และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญใน การจัดทำชีวิตศึกษา วิธีการบริหารจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.14 ผู้บริหารสถานประกอบการ/ครูฝึก/ผู้ควบคุมการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา โดยมีกลไกประชุมชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา การจัดการเรียนรู้ แก่ผู้บริหารของสถานประกอบการ ครูฝึก และครูผู้ควบคุมการฝึก

2.1.15 จัดสวัสดิการ ค่าตอบแทน หรือทุนการศึกษา ระหว่างฝึก ประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ ให้กับผู้เรียน โดยมีกลไกจัดสวัสดิการและหรือ ค่าตอบแทนให้แก่ผู้เรียนขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

2.1.16 เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ติดต่อประสานงานกับสถาน ประกอบการ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.16.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีและความต่อเนื่องในการ ติดต่อประสานงาน

2.1.16.2 ติดต่อสื่อสารโดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่ หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ

2.1.17 สร้างความเข้าใจในการจัดทำชีวิตศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกับภาคประกอบการ โดยมีกลไกสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียน และผู้ปกครอง

2.1.18 จัดระบบกลไกและแผนในการระดมทรัพยากรจาก ภาคประกอบการอุตสาหกรรมในการจัดการอาชีวศึกษา โดยมีกลไกกำหนดแผนการจัดสรร งบประมาณสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2.1.19 ภาคประกอบการอุตสาหกรรม สนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ เพื่อการฝึกทักษะวิชาชีพ โดยมีกลไกดังนี้

2.1.19.1 สถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม ให้การสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ เพื่อฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

2.1.19.2 จัดฝึกอบรมการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ แก่ครูผู้สอน

2.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 17 แนวทาง ประกอบไปด้วย

2.2.1 กำหนดให้ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเป็นศูนย์หรือสำนักงานที่ถูกกำหนดไว้ในโครงสร้าง การบริหารงานภายใน สอศ. และจัดสรร ทรัพยากรกำลังที่เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยมีกลไกปรับปรุงโครงสร้างการบริหารภายในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยให้ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี เป็นศูนย์หรือสำนักงาน ที่ถูกกำหนดไว้ในโครงสร้างการบริหารงานภายใน

2.2.2 จัดตั้งศูนย์ส่งต่อและช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละภูมิภาค โดยมีกลไกจัดตั้งศูนย์ส่งต่อและช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละภูมิภาคสำหรับเป็นศูนย์ประสานงานในการส่งต่อและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้ารับการฝึก

2.2.3 กำหนดแผนงานส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพการพัฒนามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยมีกลไกจัดทำเกณฑ์มาตรฐานของสถานประกอบการเพื่อส่งผู้เรียนเข้าฝึกงานและฝึกอาชีพ

2.2.4 จัดทำฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันในหน่วยงาน โดยมีกลไกดังนี้

2.2.4.1 จัดทำฐานข้อมูลการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เป็นปัจจุบัน

2.2.4.2 เลือกใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาที่ทันสมัย

2.2.5 ภาคประกอบการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา โดยมีกลไกให้สถานประกอบการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา

2.2.6 แต่งตั้ง กำหนดหน้าที่ คณะกรรมการระดับสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษา โดยมีกลไกดังนี้

2.2.6.1 กำหนดกรอบระยะเวลาในการร่วมมือดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา

2.2.6.2 กำหนดและระบุหลักสูตรการเรียนการสอน

2.2.7 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรรายวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ โดยมีกลไกให้ครูผู้สอนร่วมพัฒนาหลักสูตรรายวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

2.2.8 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและภาคประกอบ
อุตสาหกรรม ในการจัดทำแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร โดยมีกลไกดังนี้

2.2.8.1 สถานศึกษาและภาคประกอบการร่วมจัดทำแผน
การเรียนและแผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร

2.2.8.2 มีแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพสำหรับเป็น
แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

2.2.9 กำหนดสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ
และคุณวุฒิวิชาชีพ และ กรอบมาตรฐาน โดยมีกลไกดังนี้

2.2.9.1 กำหนดสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
อาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

2.2.9.2 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ

2.2.9.3 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ สอดคล้องกับ
มาตรฐานสมรรถนะอาชีพ

2.2.9.4 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2.2.10 วางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกวิชาชีพ
ตามความสนใจของผู้เรียน และความต้องการของ ภาคประกอบการอุตสาหกรรม โดยบูรณาการ
คุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณฯ โดยมีกลไกดังนี้

2.2.10.1 จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
สอดคล้องกับความต้องการภาคประกอบการอุตสาหกรรม

2.2.10.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน
และดิจิทัลแพลตฟอร์ม

2.2.10.3 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้รับ
การฝึกทักษะโดยการบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับการทำงาน (Work Integrated Learning:
WIL)

2.2.11 ครูผู้สอนเป็นผู้ ประเมินผลภาคทฤษฎี และร่วมกับ
ภาคประกอบการอุตสาหกรรมประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกดังนี้

2.2.11.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนเป็นผู้ร่วมประเมินผล
การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและร่วมประเมินทักษะการปฏิบัติงานผู้เรียนที่ประสบการณ
วิชาชีพพร้อมกับภาคประกอบการ

2.2.12 ขับเคลื่อนการใช้กฎหมายเฉพาะเพื่อ ส่งเสริมให้
ภาคประกอบการอุตสาหกรรมร่วมจัดอาชีวศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมีกลไกดังนี้

2.2.12.1 ตรากฎหมายเฉพาะ เพื่อสร้างมาตรการจูงใจ
สิทธิประโยชน์

2.2.13 กำหนดระเบียบหรือข้อปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับกฎหมายด้าน
สิทธิประโยชน์ โดยมีกลไก บัญญัติระเบียบ ข้อควรปฏิบัติกับกฎหมายด้านสิทธิประโยชน์
สร้างแรงจูงใจให้กับสถาน

2.2.14 ยกย่องและเชิดชูเกียรติภาคประกอบการอุตสาหกรรมที่ร่วมมือ
โดยมีกลไกดังนี้

2.2.14.1 ยกย่อง เชิดชูเกียรติสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม
ที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษา

2.2.15 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริม
ความร่วมมือ โดยมีกลไกดังนี้

2.2.15.1 จัดตั้งกองทุนสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมความ
ร่วมมือการจัดอาชีวศึกษา

2.2.15.2 กำหนดแผนการระดมทุนและจัดหางบประมาณ
ของภาครัฐ

2.2.16 ติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับภาคประกอบการ
อุตสาหกรรม มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน โดยมีกลไก แต่งตั้งผู้มีความสามารถมา
ปฏิบัติงาน ด้านการประสานงานในการพัฒนาความร่วมมือ

2.2.17 วางแผน จัดทำปฏิทินการนิเทศ ร่วมกับภาคประกอบการ
อุตสาหกรรม โดยมีกลไกดังนี้

2.2.17.1 ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม
การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการฝึกทักษะประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

2.2.17.2 ติดตาม ตรวจสอบ การฝึกอาชีพของ ผู้เรียนให้
สอดคล้องตามแผนการฝึกที่กำหนดไว้ร่วมกัน

2.2.17.3 ประเมินความก้าวหน้าสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน
ตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.3 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 2 แนวทาง ดังนี้

2.3.1 ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณภาพตรงตามความต้องการของ
ภาคอุตสาหกรรม โดยมีกลไกดังนี้

2.3.1.1 กำหนดสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับ
มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

2.3.1.2 จัดให้มีการทดสอบผู้เรียนอาชีวศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ และหรือมาตรฐานฝีมือแรงงาน และหรือคุณวุฒิวิชาชีพ

2.3.2 ยกระดับคุณภาพในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีกลไกดังนี้

2.3.2.1 ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะและสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของภาคประกอบการ

2.3.2.2 สร้างสัมพันธภาพที่ดี และความต่อเนื่องในการติดต่อประสานงาน

2.3.2.3 สร้างความยืดหยุ่นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2.3.2.4 ให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นด้วยกับแนวทางและกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมทุกรายการ โดยมีความสอดคล้องของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่ร้อยละ 85 ทุกรายการ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานในภาพรวมยังไม่เป็นตามความต้องการที่คาดหวัง ในขณะที่ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.64) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.55) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ทุกรายการ (PNI = 0.422) โดยมีค่าพิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.417 – 0.423 โดยรายการที่มีความจำเป็นและต้องการพัฒนาสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (PNI = 0.432) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาดังกล่าว คือ 1) การจัดการความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษายังประสบปัญหาด้านการกำหนดนโยบาย เนื่องด้วยมีการเปลี่ยนผ่านผู้บริหารระดับสูงบ่อยครั้ง 2) การจัดการความร่วมมือด้านอาชีวศึกษายังมีปัจจัยปัญหาด้านโครงสร้างองค์กรที่ยังไม่มีการกระจายอำนาจในการสั่งการจากส่วนกลาง

3) การจัดการความร่วมมือด้านอาชีวศึกษากับภาคประกอบการยังมีปัญหาในเรื่องของรูปแบบและแนวทางการจัดการ 4) การจัดการความร่วมมือด้านอาชีวศึกษากับต่างประเทศยังขาดแนวทางที่ชัดเจนและยังไม่มีระบบการติดตามที่เป็นรูปธรรม และ 5) การจัดการความร่วมมือด้านอาชีวศึกษากับภาคประกอบการยังอยู่ในลักษณะการตั้งรับไม่เชิงรุก และสถานประกอบการยังขาดแรงจูงใจในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา แต่ยังให้ความร่วมมือในประเด็นการฝึกอาชีพซึ่งไม่ได้ฉายภาพถึงการจ้างงานในอนาคตของผู้สำเร็จการศึกษา (สาโรจน์ ขอบจวนเตียว, 2562)

2. ผลการกำหนดกลไกขับเคลื่อนความร่วมมือกับภาคประกอบการในการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุก ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ซึ่งค้นพบ แนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 33 แนวทาง และ กลไกขับเคลื่อนการพัฒนาความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 72 กลไก ตามองค์ประกอบของแนวคิดเชิงระบบ ซึ่งมีค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีความสอดคล้องกับ ไฮเทन्द्रา พิลเลย์ และคณะ (Hitendra Pillay et al.) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผู้ใหญ่และการฝึกอบรมสายอาชีพในยุคดิจิทัล และค้นพบว่า ถึงแม้จะมีการตั้ง การตั้งวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องและจริงใจของโครงการความร่วมมือ แต่ความไม่ชัดเจนของการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการก่อให้เกิดอุปสรรคต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการความร่วมมือ และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างความชัดเจนในกระบวนการออกแบบการติดตามและการประเมินผลอาจช่วยเสริมความยั่งยืนให้กับโครงการความร่วมมือ และ ข้อค้นพบในการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นด้านแรงจูงใจ สิทธิประโยชน์ (Hitendra Pillay et al., 2017) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน ผลการวิจัยพบว่า การร่วมรับผลประโยชน์ เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ปรีดี เกตุทอง, 2556) และ ข้อค้นพบในการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นด้านแรงจูงใจ สิทธิประโยชน์ สอดคล้องกับข้อค้นพบของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเร่งด่วนในเอเชียใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมมุ่งเน้นไปที่บังคลาเทศเนปาล และศรีลังกา ผลการศึกษาได้นำเสนอองค์ประกอบแห่งความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือกับภาคประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาในฐานะหุ้นส่วน โดยความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือนำมาซึ่งพันธมิตรในการดำเนินการ 3 ฝ่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประกอบการ และภาคประชา

สังคม โดยคำนึงถึง 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน 2) การกำหนดแนวทางที่ชัดเจนและข้อตกลงโดยละเอียดเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของพันธมิตรแต่ละฝ่าย พร้อมทั้งบทลงโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตาม 3) มีการประเมินความต้องการและข้อตกลงเกี่ยวกับผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยหลายด้าน ได้แก่ การแบ่งปันทรัพยากรที่มากขึ้น การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกัน การแบ่งปันความเสี่ยง เป็นเจ้าของที่กว้างขึ้นของนักแสดงทุกคนรวมถึงการแบ่งปันความเสี่ยง (Asian Development Bank, 2017)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2558). ปัญหาแรงงานไทย. เรียกใช้เมื่อ 1 เมษายน 2563 จาก <http://www.dailynews.co.th/content/edu/22515>
- ณัฐสิริ รัศมีเกียรติวงศ์. (2561). การปฏิรูประบบการศึกษาไทยเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน: การปฏิรูปอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ธนากร คุ่มภัยและคณะ. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเรื่องเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งผ่านการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน. วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1, 5(1), 33-41.
- ปรีดี เกตุทอง. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาโรจน์ ขอจ่วนเตี้ยว. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ใน เอกสารวิชาการ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Asian Development Bank. (2017). Key Indicators for Asia and the Pacific 2017. 48th edition. Mandaluyong City, 1550 Metro Manila, Philippines: 6 ADB Avenue.

Hitendra Pillay et al. (2017). Creative Training Techniques Handbook. Minneapolis, MN: Lakewood.